

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

14. marts 2024*

»Traktatbrud – artikel 258 TEUF – direktiv (EU) 2018/1972 – europæisk kodeks for elektronisk kommunikation – ingen gennemførelse eller meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger – artikel 260, stk. 3, TEUF – påstand om betaling af et fast beløb og en tvangsbøde – kriterier for fastsættelse af sanktionens størrelse«

I sag C-439/22,

angående et traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 258 TEUF og artikel 260, stk. 3, TEUF, anlagt den 5. juli 2022,

Europa-Kommissionen ved U. Małecka, L. Malferrari, E. Manhaeve og J. Samnadda, som befuldmægtigede,

sagsøger,

mod

Irland ved M. Browne, A. Joyce, M. Lane og D. O'Reilly, som befuldmægtigede, bistået af S. Brittain, BL,

sagsøgt,

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling),

sammensat af dommerne J.-C. Bonichot, som fungerende afdelingsformand, S. Rodin og L.S. Rossi (refererende dommer),

generaladvokat: T. Čapeta

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

* Processprog: engelsk.

afsagt følgende

Dom

- 1 Europa-Kommissionen har i stævningen nedlagt følgende påstande:
 - Det fastslås, at Irland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 124, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT 2018, L 321, s. 36), idet denne stat ikke har vedtaget de love, retsfor skrifter og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet, eller under alle omstændigheder ved ikke at have givet Kommissionen meddelelse herom.
 - Irland tilpligtes at betale et fast dagligt beløb til Kommissionen på 5 544,90 EUR og mindst 1 376 000 EUR.
 - Såfremt det i første led beskrevne traktatbrud fortsat består ved afsigelsen af dommen i nærværende sag, tilpligtes Irland at betale en tvangsbøde på 24 942,90 EUR pr. dag fra denne dato, indtil denne medlemsstat opfylder sine forpligtelser i henhold til direktiv 2018/1972.
 - Irland tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Retsfor skrifter

- 2 Anden og tredje betragtning til direktiv 2018/1972 har følgende ordlyd:
 - »(2) Kommissionen skal jævnlige tage de fem direktiver, der indgår i det nuværende regelsæt for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester [...] op til fornyet vurdering, navnlig for at afgøre, om den teknologiske og markedsmæssige udvikling giver grund til ændringer.
 - (3) I dens meddelelse af 6. maj 2015, der fastsætter strategien for det digitale indre marked, angav Kommissionen, at dens revision af regelsættet for telekommunikation ville lægge vægt på foranstaltninger, der tager sigte på at skabe incitament er til investering i højhastighedsbredbåndsnet, opnå en mere sammenhængende tilgang til radiofrekvenspolitik og -forvaltning på det indre marked, skabe de rette betingelser for et reelt indre marked ved at håndtere opsplittningen i reguleringen, sikre effektiv forbrugerbeskyttelse, lige vilkår for alle markedsdeltagere og ensartet anvendelse af reglerne samt etablere mere effektive institutionelle rammer for reguleringen.«
- 3 Direktivets artikel 1 med overskriften »Genstand, anvendelsesområde og mål« fastsætter:
 - »1. Dette direktiv fastlægger harmoniserede rammer for regulering af elektroniske kommunikationsnet, elektroniske kommunikationstjenester, tilhørende faciliteter og tilknyttede tjenester samt visse aspekter af terminaludstyr. Det fastsætter de nationale tilsynsmyndigheders og, hvor det er relevant, andre kompetente myndigheders opgaver og opstiller en række procedurer, der skal sikre, at rammebestemmelserne anvendes ensartet i hele [Den Europæiske Union].

2. Målene med dette direktiv er at:

- a) skabe et indre marked for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester med henblik på at sikre udrulning og ibrugtagning af net med meget høj kapacitet og skabe holdbar konkurrence, interoperabilitet mellem elektroniske kommunikationstjenester, tilgængelighed, sikkerhed i net og tjenester og fordele for slutbrugerne, og
- b) sikre gennem effektiv konkurrence og valgmuligheder, at der udbydes offentligt tilgængelige tjenester af høj kvalitet og til en overkommelig pris i hele Unionen, at tage højde for de tilfælde, hvor behovene hos slutbrugerne, herunder brugere med handicap for at få adgang til tjenesterne på lige fod med andre, ikke opfyldes tilfredsstillende af markedet, og at fastsætte de nødvendige rettigheder for slutbrugerne.

[...]«

4 Direktivets artikel 124, der har overskriften »Gennemførelse i national ret«, bestemmer følgende i stk. 1:

»Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den 21. december 2020 de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse love og bestemmelser.

Medlemsstaterne anvender disse love og bestemmelser fra den 21. december 2020.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De skal også indeholde oplysning om, at henvisninger i gældende love og administrative bestemmelser til de direktiver, der ophæves ved dette direktiv, gælder som henvisninger til dette direktiv. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen og træffer bestemmelse om affattelsen af den nævnte oplysning.«

Den administrative procedure og sagen for Domstolen

- 5 Eftersom Kommissionen ikke modtog meddelelse fra Irland i overensstemmelse med artikel 124 i direktiv 2018/1972 om de love, retsfor skrifter og administrative bestemmelser, som denne medlemsstat havde vedtaget for at efterkomme direktivet, tilstillede den den 3. februar 2021 nævnte medlemsstat en åbningskrivelse og anmodede denne om at fremkomme med sine bemærkninger.
- 6 Den 7. april 2021 besvarede de irske myndigheder denne skrivelse og forklarede, at proceduren for gennemførelse af direktiv 2018/1972 i irsk ret var blevet indledt, og at gennemførelsesforanstaltninger var ved at blive udarbejdet.
- 7 Eftersom de irske myndigheder ikke angav en tidsplan og dato for gennemførelsen af dette direktiv, tilsendte Kommissionen den 23. september 2021 Irland en begrundet udtalelse, idet den anmodede denne medlemsstat om at efterkomme denne udtalelse inden den 23. november 2021.
- 8 Ved skrivelse af 22. november 2021, suppleret med skrivelse af 26. november 2021, anmodede de irske myndigheder om en forlængelse af den frist, der var fastsat i den begrundede udtalelse. Kommissionen fastsatte en ny frist til den 23. februar 2022.

- 9 Den 22. februar 2022 besvarede de irske myndigheder den begrundede udtalelse, idet de anførte, at den irske tidsplan for lovgivning var uforudsigelig, som begrundelse for, at det ikke var muligt med sikkerhed at forudsige en dato for gennemførelsen af direktiv 2018/1972. Disse myndigheder præciserede imidlertid, at de regnede med at overgive en del af gennemførelsesforanstaltningerne til Oireachtas (det irske parlament) i april 2022.
- 10 Kommissionen fandt, at Irland ikke havde gennemført de nødvendige bestemmelser for at efterkomme dette direktiv, og besluttede den 6. april 2022 at anlægge nærværende sag ved Domstolen.
- 11 Den 5. juli 2022 har Kommissionen anlagt nærværende søgsmål.
- 12 I svarskriftet af 16. september 2022 har Irland nedlagt påstand om, at Domstolen gør tilpligtelsen af betalingen af et fast beløb betinget af, at Irland ikke har gennemført direktiv 2018/1972 inden for en frist på tre måneder fra afsigelsen af dommen i nærværende sag.
- 13 I duplikken af 2. december 2022 har Irland berigtiget sine påstande, idet denne medlemsstat har nedlagt påstand om, at Domstolen, såfremt den på tidspunktet for retsmødet i nærværende sag måtte konstatere, at medlemsstaten har gennemført direktiv 2018/1972 fuldt ud, fastslår, at:
 - det er ufornuddent at træffe afgørelse om påstanden om, at Irland tilpligtes at betale en tvangsbøde, og
 - at det heller ikke er fornuddent at træffe afgørelse om påstanden om, at Irland tilpligtes at betale et fast beløb, med den begrundelse at det var retligt umuligt for Irland at gennemføre dette direktiv under overholdelse af sin forfatning inden dom afsagt af Supreme Court (øverste domstol, Irland) den 6. april 2021 i sagen *Zalewski mod Adjudication Officer* (herefter »Zalewski-dommen«), eller, subsidiært, at de vanskeligheder, som medlemsstaten oplevede ved gennemførelsen af nævnte direktiv, ikke kunne tilregnes Irland, og at Domstolen skal tage hensyn hertil ved beregningen af ethvert fast beløb, som måtte blive pålagt.
- 14 Den 2. december 2022 blev retsforhandlingernes skriftlige del i nærværende sag afsluttet.
- 15 Ved processkrift af 5. juli 2023 har Irland underrettet Domstolen om, at denne medlemsstat den 16. juni 2023 havde meddelt Kommissionen de foranstaltninger, hvormed medlemsstaten mener at have gennemført hele direktiv 2018/1972, med undtagelse af direktivets artikel 110, som ifølge nævnte medlemsstat vil blive gennemført hurtigst muligt.
- 16 Den 3. oktober 2023 har Kommissionen fremsat sine bemærkninger hertil og tilpasset sine påstande.
- 17 Det er Kommissionens opfattelse, at de pågældende foranstaltninger endnu ikke sikrer en fuldstændig gennemførelse af direktiv 2018/1972, for så vidt som disse foranstaltninger ikke gennemfører direktivets artikel 110, og at den, for at gennemførelsen kan anses for fuldstændig, skal meddeles gennemførelsesforanstaltningerne til denne artikel 110.
- 18 Når dette er sagt, har Kommissionen, henset til Irlands fremskridt i gennemførelsen af dette direktiv, ligeledes tilpasset sine påstande om de økonomiske sanktioner.

- 19 Hvad angår det faste beløb har Kommissionen nedsat koefficienten for grovhed og nedlagt påstand om, at Domstolen fastsætter et fast beløb på 4 944 500 EUR for perioden fra datoen efter udløbet af fristen for gennemførelsen af nævnte direktiv, dvs. den 22. december 2020, til den 8. juni 2023 og et fast dagligt beløb på 1 100 EUR for perioden fra datoen for ikrafttrædelsen af de foranstaltninger, der er omtalt i nærværende doms præmis 15, dvs. den 9. juni 2023, til ophøret af overtrædelsen, eller i mangel heraf til afsigelsen af dommen i nærværende sag.
- 20 For så vidt angår tvangsbøden har Kommissionen nu nedlagt påstand om, at der pålægges en daglig tvangsbøde på 4 950 EUR, indtil Irland fuldt ud opfylder forpligtelserne i artikel 124, stk. 1, i direktiv 2018/1972.
- 21 Den 27. oktober 2023 har Irland fremsat sine bemærkninger til Kommissionens tilpasning af påstandene. I disse bemærkninger har denne medlemsstat i det væsentlige blot gentaget sine argumenter til forsvar, navnlig argumentet om, at det var umuligt at gennemføre direktiv 2018/1972 inden datoen for afsigelsen af Zalewski-dommen.
- 22 Den 29. november 2023 har Irland meddelt Domstolen, at den samme dag havde gennemført foranstaltningerne til gennemførelse af artikel 110 i direktiv 2018/1972, og at medlemsstaten følgelig mente, at den havde gennemført dette direktiv fuldt ud i national ret. Denne medlemsstat har gjort gældende, at pålæggelsen af en tvangsbøde på denne baggrund ikke længere er begrundet.
- 23 Ved skrivelse af 14. december 2023 har Kommissionen blot meddelt Domstolen resultaterne af sin vurdering af disse foranstaltninger samt de eventuelle konsekvenser for denne institutions påstande om, at denne medlemsstat pålægges sanktioner.
- 24 Ved processkrift af 2. februar 2024 har Kommissionen meddelt Domstolen, at Irlands gennemførelse af direktiv 2018/1972 kan anses for at være blevet afsluttet den 1. december 2023, og har delvist hævet sin sag og frafaldet påstanden om, at denne medlemsstat pålægges en tvangsbøde, mens den har tilpasset sin påstand om, at nævnte medlemsstat pålægges at betale et fast beløb, idet den har foreslået, at dette faste beløb fastsættes til 5 137 000 EUR.
- 25 Den 12. februar har Irland fremsat sine bemærkninger til Kommissionens delvise hævelse af sagen og denne institutions tilpasning af påstandene.

Om søgsmålet

Traktatbruddet i henhold til artikel 258 TEUF

Parternes argumentation

- 26 Kommissionen har anført, at medlemsstaterne i henhold til artikel 288, stk. 3, TEUF har pligt til at vedtage de bestemmelser, der er nødvendige for at sikre gennemførelsen af direktiverne i deres nationale retsorden inden for de i disse direktiver fastsatte frister, og straks at underrette Kommissionen om disse bestemmelser.
- 27 Kommissionen har præciseret, at et traktatbrud skal vurderes på baggrund af forholdene i medlemsstaten, som de var ved udløbet af fristen fastsat i den begrundede udtalelse.

- 28 I det foreliggende tilfælde havde Irland ved udløbet af denne frist, eller endda ved anlæggelsen af nærværende søgsmål, endnu ikke vedtaget de bestemmelser, der var nødvendige for at gennemføre direktiv 2018/1972 i national ret, og havde under alle omstændigheder ikke underrettet Kommissionen om disse.
- 29 Kommissionen har anført, at Irland reelt ikke har bestridt det traktatbrud, som denne medlemsstat foreholdes, idet medlemsstaten blot har påberåbt sig praktiske og interne forhold for at begrunde dette traktatbrud. Den manglende gennemførelse af et direktiv inden for den heri fastsatte frist kan ikke begrundes af sådanne omstændigheder.
- 30 Irland har medgivet, at medlemsstaten ikke havde vedtaget de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktiv 2018/1972, inden den i dette direktiv fastsatte gennemførelsesdato.
- 31 Denne medlemsstat har imidlertid præciseret, at den har godkendt et forslag til lov om regulering af kommunikation (herefter »lovforslaget«), som det irske parlament behandlede i efteråret 2022, og som gennemfører nævnte direktiv delvist, ligesom medlemsstaten har fremlagt et *statutory instrument* (en bekendtgørelse) SI nr. 444 af 2022, der er blevet undertegnet og offentliggjort, og som vil finde anvendelse, når lovforslaget træder i kraft. Irland har anført, at den endelige udgave af lovforslaget og denne bekendtgørelse ville blive offentliggjort senest den 30. september 2022, og at loven sandsynligvis senest ville blive bekendtgjort i 2022.
- 32 For at begrunde forsinkelsen har Irland forklaret, at Supreme Court of Ireland (øverste domstol) ved Zalewski-dommen fastslog, at Workplace Relations Commission (kommissionen for forhold på arbejdspladsen, Irland), som er det organ, der har ansvar for bilæggelse af arbejdsretlige tvister i Irland, deltog i retsplejen i overensstemmelse med artikel 37 i den irske forfatning. Herved ændrede Supreme Court (øverste domstol) sin tidligere praksis.
- 33 Det af denne dom forårsagede behov for at tilpasse lovforslaget, således at det overholdt de nye forfatningsmæssige krav, som gælder for organer med ansvar for retsplejen, var dermed den væsentligste grund til forsinkelsen i udformningen af dette forslag. Nævnte dom udvidede nemlig antallet af kompetencer, som blev anset for at udgøre retspleje i irsk forfatningsret, betydeligt, således at organer, der hidtil var blevet anset for at have rent administrative eller regulerende beføjelser, kunne anses for at indgå i retsplejen i forbindelse med udøvelsen af visse af deres beslutnings- og reguleringskompetencer, navnlig dem, der indebærer stillingtagen til borgernes rettigheder i tvister.
- 34 På denne baggrund kan forsinkelsen i Irlands gennemførelse af direktiv 2018/1972 hovedsageligt tilregnes den betragtelige indsats, der er blevet gjort for at sikre, at gennemførelsen af dette direktiv er forenelig med de nye forfatningsmæssige krav, som er opstået efter udløbet af fristen for gennemførelse af nævnte direktiv. Overholdelsen af denne frist ville i øvrigt ikke have gjort det muligt at tage hensyn til Zalewski-dommen, hvilket kunne have ført til en konstatering om, at Irland havde gennemført direktivet ulovligt.

Domstolens bemærkninger

- 35 Det følger af fast retspraksis, at spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et traktatbrud, skal vurderes på baggrund af forholdene i den berørte medlemsstat, som de var ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse, og at ændringer af forholdene i tiden derefter ikke kan tages i

betragtning af Domstolen (dom af 25.2.2021, Kommissionen mod Spanien (Direktivet om personoplysninger – Det strafferetlige område), C-658/19, EU:C:2021:138, præmis 15 og den deri nævnte retspraksis).

- 36 Domstolen har i øvrigt gentagne gange fastslået, at såfremt et direktiv udtrykkeligt fastsætter en forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre, at de nødvendige bestemmelser til gennemførelse af direktivet indeholder en henvisning hertil, eller at bestemmelserne ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning, er det under alle omstændigheder nødvendigt, at medlemsstaterne vedtager en positiv foranstaltning til gennemførelse af det pågældende direktiv (dom af 25.2.2021, Kommissionen mod Spanien (Direktivet om personoplysninger – Det strafferetlige område), C-658/19, EU:C:2021:138, præmis 16 og den deri nævnte retspraksis).
- 37 I det foreliggende tilfælde udløb fristen for besvarelse af den begrundede udtalelse, som forlænget af Kommissionen, den 23. februar 2022. Spørgsmålet, om der foreligger et traktatbrud, skal følgelig vurderes i forhold til tilstanden i gældende national lovgivning på dette tidspunkt (jf. i denne retning dom af 25.2.2021, Kommissionen mod Spanien (Direktivet om personoplysninger – Det strafferetlige område), C-658/19, EU:C:2021:138, præmis 17 og den deri nævnte retspraksis).
- 38 Det står i denne henseende fast, at Irland på dette tidspunkt ikke havde vedtaget de nødvendige foranstaltninger for at sikre gennemførelsen af direktiv 2018/1972 og dermed heller ikke havde meddelt Kommissionen disse foranstaltninger.
- 39 For at begrunde traktatbruddet har Irland anført behovet for at tage hensyn til de efter Zaleski-dommen nye forfatningsmæssige krav, som finder anvendelse på organer, der har ansvar for retsplejen, hvilket gjorde lovgivningsprocessen meget kompliceret.
- 40 Et sådant argument kan ikke begrunde det af Kommissionen foreholdte traktatbrud.
- 41 Det forhold, at den nationale lovgivningsproces for gennemførelsen af direktiv 2018/1972 angiveligt er kompliceret, er nemlig ikke relevant, for så vidt som det fremgår af fast retspraksis, at praksis eller forhold i en medlemsstats interne retsorden ikke kan påberåbes som begrundelse for ikke at overholde forpligtelser og frister, der er fastsat i EU-direktiver, og derfor heller ikke som begrundelse for forsinket eller ufuldstændig gennemførelse af disse direktiver (dom af 13.1.2021, Kommissionen mod Slovenien (MiFID II), C-628/18, EU:C:2021:1, præmis 79 og den deri nævnte retspraksis).
- 42 Det skal følgelig fastslås, at Irland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 124, stk. 1, i direktiv 2018/1972, idet denne medlemsstat ved udløbet af den frist, der var fastsat i den begrundede udtalelse, som forlænget af Kommissionen, ikke havde vedtaget de love, retsfor skrifter og administrative bestemmelser, der var nødvendige for at efterkomme dette direktiv, og dermed heller ikke havde meddelt Kommissionen disse bestemmelser.

Påstandene nedlagt i medfør af artikel 260, stk. 3, TEUF

Påstanden om pålæggelse af betaling af en tvangsbøde

- 43 Som anført i nærværende doms præmis 24 har Kommissionen ved processkrift af 2. februar 2024 anerkendt, at Irlands gennemførelse af direktiv 2018/1972 kunne anses for at være afsluttet den 1. december 2023, og har følgelig hævet sin påstand om pålæggelse af en tvangsbøde.
- 44 På denne baggrund er det ikke længere fornødent at træffe afgørelse om denne påstand.

Påstanden om pålæggelse af et fast beløb

Parternes argumentation

- 45 I stævningen har Kommissionen fremhævet, at direktiv 2018/1972 blev vedtaget efter den almindelige lovgivningsprocedure og således henhører under anvendelsesområdet for artikel 260, stk. 3, TEUF, samt at det er åbenbart, at Irlands tilsidesættelse af sine forpligtelser i henhold til dette direktivs artikel 124, idet denne medlemsstat ikke har meddelt denne institution gennemførelsesbestemmelserne til direktivet, udgør en manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger til nævnte direktiv som omhandlet i artikel 260, stk. 3, TEUF.
- 46 Kommissionen har anført, at denne institution i punkt 13 i sin meddelelse 2011/C 12/01 med titlen »Gennemførelse af artikel 260, stk. 3, [TEUF]« (EUT 2011, C 12, s. 1) (herefter »2011-meddelelsen«) præciserede, at de sanktioner, som den foreslår i henhold til artikel 260, stk. 3, TEUF, beregnes efter samme metode som i sager indbragt for Domstolen i medfør af artikel 260, stk. 2, TEUF, sådan som denne metode er angivet i punkt 14-18 i meddelelse SEC(2005) 1658 med titlen »Gennemførelse af artikel [260 TEUF]« (herefter »2005-meddelelsen«).
- 47 Fastsættelsen af sanktionen skal støttes på overtrædelsens karakter, overtrædelsens varighed og nødvendigheden af at sikre en afskrækkende sanktion for at undgå gentagelser.
- 48 I første række fastsætter Kommissionen for så vidt angår overtrædelsens grovhed i overensstemmelse med 2005-meddelelsens punkt 16 og 2011-meddelelsens koefficienten for grovhed under hensyntagen til to parametre, nemlig betydningen af de EU-regler, der er blevet tilsidesat, samt konsekvenserne heraf for de berørte almene og særlige interesser.
- 49 Kommissionen har således anført, at direktiv 2018/1972 er den væsentligste retsakt på området for elektronisk kommunikation. Den europæiske kodeks for elektronisk kommunikation moderniserer indledningsvis de EU-retlige regler om elektronisk kommunikation, eftersom den styrker forbrugernes valg og rettigheder ved at sikre højere standarder for kommunikationstjenester, idet den begunstiger investering i net med meget høj kapacitet og fremmer trådløs adgang til forbindelser med meget høj kapacitet i hele EU. Den europæiske kodeks for elektronisk kommunikation fastsætter dernæst regler for organisationen af sektoren for elektronisk kommunikation, herunder sektorens institutionelle struktur og ledelsen heraf. Bestemmelserne heri styrker de nationale tilsynsmyndigheders rolle ved at fastlægge en række minimumskompetencer for disse myndigheder og styrker deres uafhængighed, idet den fastsætter kriterier for udnævnelser og forpligtelser på området for meddelelse af oplysninger.

Den europæiske kodeks for elektronisk kommunikation sikrer desuden en effektiv styring af frekvensbåndet. Bestemmelserne styrker sammenhængen i medlemsstaternes praksis med hensyn til de væsentlige aspekter ved godkendelser vedrørende frekvensbåndet. Nævnte bestemmelser fremmer konkurrencen mellem infrastrukturer og etableringen af net med meget høj kapacitet i hele EU. Endelig regulerer den europæiske kodeks for elektronisk kommunikation de forskellige aspekter ved leveringen af elektroniske kommunikationstjenester, herunder forsyningspligten, nummerressourcerne og slutbrugernes rettigheder. Styrkelsen af disse regler tilsigter at øge sikkerheden og forbrugerbeskyttelsen, navnlig hvad angår en økonomisk overkommelig adgang til disse tjenester.

- 50 For det første skader den manglende gennemførelse af direktiv 2018/1972 i irsk ret desuden reguleringspraksis i hele EU hvad angår styringen af det elektroniske kommunikationssystem, godkendelserne vedrørende frekvensbåndet og reglerne for adgang til markedet. Virksomhederne nyder følgelig hverken godt af mere sammenhængende og forudsigelige procedurer for indrømmelse eller fornyelse af brugsrettigheder til det eksisterende frekvensbånd eller af den reguleringsmæssige forudsigelighed som følge af, at licenserne til brug af frekvensbåndet gælder i mindst 20 år. Sådanne mangler har en umiddelbar indvirkning på tilgængeligheden og etableringen af net med meget høj kapacitet i EU. For det andet kan forbrugerne ikke nyde en række mærkbare fordele, som dette direktiv giver dem, såsom løsninger vedrørende adgangen til levering af økonomisk overkommelige kommunikationstjenester, kravet om at give dem klare oplysninger i kontrakterne, forpligtelsen til at anvende gennemsigtige priser, forenklingen af at skifte netleverandør for at fremme økonomisk mere overkommelige detailpriser og forpligtelsen for operatørerne til at tilbyde handicappede slutbrugere adgang på lige fod til kommunikationstjenesterne.
- 51 Eftersom Kommissionen ikke har identificeret skærpene eller formildende omstændigheder, har den foreslået en koefficient for grovhed på 10 i denne sag. En sådan koefficient skal ifølge Kommissionen reduceres til 2 for perioden efter den 9. juni 2023, hvor Irland meddelte foranstaltningerne til delvis gennemførelse af direktiv 2018/1972.
- 52 I anden række har Kommissionen med hensyn til traktatbruddets varighed gjort gældende, at varigheden svarer til perioden fra datoen efter udløbet af fristen for gennemførelse af direktiv 2018/1972, dvs. den 22. december 2020, til datoen for beslutningen om at anlægge nærværende sag ved Domstolen, dvs. den 6. april 2022. Det følger heraf, at den relevante periode udgør 15 måneder. Ved at anvende den koefficient på 0,10 pr. måned, der er fastsat i 2005-meddelelsens punkt 17, sammenholdt med 2011-meddelelsen, bliver koefficienten for varighed 1,5.
- 53 I tredje række har Kommissionen med hensyn til Irlands betalingsevne anvendt »n«-faktoren, der er fastsat i dens meddelelse 2019/C 70/01 med titlen »Ændring af beregningsmetoden for de faste beløb og de daglige tvangsbøder, som Kommissionen foreslår Den Europæiske Unions Domstol i traktatbrudssøgsmål« (EUT 2019, C 70, s. 1). Denne faktor tager hensyn til to elementer, nemlig den pågældende medlemsstats bruttonationalprodukt (BNP) og dens institutionelle vægt i form af det antal stemmer, den har fået tildelt i Europa-Parlamentet.
- 54 Selv om Domstolen ved dom af 20. januar 2022, Kommissionen mod Grækenland (Tilbagesøgning af statsstøtte – Ferronickel) (C-51/20, EU:C:2022:36), allerede har rejst tvivl om relevansen af det andet element såvel som af den justeringsfaktor på 4,5, der er fastsat i denne meddelelse, har Kommissionen alligevel besluttet at anvende den på de tilfælde, der er fastsat heri, indtil der vedtages en ny meddelelse, som tager hensyn til Domstolens seneste praksis.

- 55 I overensstemmelse med meddelelse 2022/C 74/02 med titlen »ajourføring af oplysninger, der anvendes til beregning af de faste beløb og de tvangsbøder, som Kommissionen foreslår Den Europæiske Unions Domstol i traktatbrudssøgsmål« (EUT 2022, C 74, s. 2) (herefter »2022-meddelelsen«), er »n«-faktoren for Irland 0,61. I bemærkningerne af 3. oktober 2023 har Kommissionen imidlertid anvendt den »n«-faktor på 0,55, der nu er fastsat for denne medlemsstat i bilag I til Kommissionens meddelelse 2023/C 2/01 med titlen »Økonomiske sanktioner som led i traktatbrudsprocedurer« (EUT 2023, C 2, s. 1, herefter »2023-meddelelsen«).
- 56 I henhold til Kommissionens meddelelse 2017/C 18/02 med overskriften »EU-retten: Bedre resultater gennem bedre anvendelse« (EUT 2017, C 18, s. 10) har Kommissionen nedlagt påstand om, at Domstolen tilpligter Irland at betale et fast beløb for perioden fra datoen efter udløbet af den frist for gennemførelse, der er fastsat i direktiv 2018/1972, til den dato, hvor denne medlemsstat efterkom sine forpligtelser i henhold til dette direktiv eller denne domsafsigelse, dvs. den 1. december 2023.
- 57 Det fremgår det af 2005-meddelelsens punkt 20, at det faste beløb i det mindste skal bestå af et fast minimumsbeløb, som afspejler det princip, at der i alle tilfælde, hvor det vedvarende undlades at opfylde EU-retten, uafhængigt af enhver form for skærpende omstændigheder, er tale om en overtrædelse af legalitetsprincippet i et fællesskab baseret på retsregler, som kræver en reel sanktion. I overensstemmelse med 2022-meddelelsen udgør det faste minimumsbeløb for Irland 1 376 000 EUR.
- 58 Det følger af den metode, der anvendes i 2005- og 2011-meddelelserne, at såfremt resultatet af beregningen af det faste beløb overstiger dette minimumsbeløb, kan Kommissionen foreslå Domstolen at fastsætte det faste beløb ved at multiplicere et dagligt beløb med det antal dage, traktatbruddet varer, fra dagen efter udløbet af den frist for gennemførelse, der er fastsat i det pågældende direktiv, til den dag, hvor traktatbruddet bringes til ophør, eller, hvis det ikke bringes til ophør, den dag, hvor dommen i henhold til artikel 260, stk. 3, TEUF afsiges. Det faste beløbs daglige beløb skal således beregnes ved at multiplicere den ensartede grundsats, der finder anvendelse i beregningen af det daglige beløb i det faste beløb, med koefficienten for grovhed og »n«-faktoren. Denne ensartede grundsats udgør i medfør af punkt 2 i bilag I til 2023-meddelelsen 1 000 EUR. I det foreliggende tilfælde udgør koefficienten for grovhed 10 for traktatbruddets første 899 dage, dvs. fra den 22. december 2020 til den 8. juni 2023, og 2 for den periode, der begyndte den 9. juni 2023. »N«-faktoren udgør 0,55. Heraf følger, at det faste beløb udgør 4 944 500 EUR for perioden fra den 22. december 2020 til den 8. juni 2023 og 1 100 EUR pr. dag fra den 9. juni 2023 til den dato, hvor Irland i fuldt omfang har efterkommet sine forpligtelser i henhold til direktiv 2018/1972, dvs. den 1. december 2023. Kommissionen har følgelig nedlagt påstand om, at Irland pålægges at betale et fast beløb på 5 137 000 EUR.
- 59 I svarskriftet har Irland blot anmodet om, at Domstolen, henset til de grunde, som denne medlemsstat anførte under den administrative procedure for at begrunde sin forsinkelse i gennemførelsen af direktiv 2018/1972, pålægger medlemsstaten at betale et fast beløb, som skal fuldbyrdes inden for tre måneder efter afsigelsen af dommen i nærværende sag, såfremt denne medlemsstat ikke gennemfører dette direktiv inden udløbet af denne frist.
- 60 I replikken har Kommissionen heraf udledt, at Irland implicit har nedlagt påstand om frifindelse for Kommissionens påstand om, at pålæggelsen af betalingen af et fast beløb gøres betinget og udsættes.

- 61 Kommissionen har gjort gældende, at denne påstand ikke kan tages til følge. Irland har nemlig blot forklaret grundene til sin forsinkede gennemførelse af direktiv 2018/1972, idet denne medlemsstat i det væsentlige har påberåbt sig forfatningsmæssige vanskeligheder i tilknytning til denne gennemførelse. Sådanne grunde er imidlertid ikke tilstrækkelige til at begrunde et sådant traktatbrud, hvilket gælder så meget desto mere, eftersom traktatbruddet varede ved, og denne medlemsstat ikke har udvist samarbejde.
- 62 I duplikken har Irland præciseret, at den i modsætning til, hvad Kommissionen har anført, har ført drøftelser med denne institution under hele proceduren. Det er desuden ufornuddent at pålægge denne medlemsstat et fast beløb. Den oprindelige forsinkelse, dvs. den, der svarer til perioden fra den fastsatte dato gennemførelse af nævnte direktiv, nemlig den 21. december 2020, og datoen for afsigelsen af Zalewski-dommen, dvs. den 6. april 2021, havde således forbindelse til covid-19-pandemien og de forstyrrelser, som denne pandemi forårsagede. En dom om praksisændring som Zalewski-dommen er desuden en meget usædvanlig begivenhed.
- 63 Irlands forsinkelse i gennemførelsen af direktiv 2018/1972 kunne fra den 6. april 2021 således tilskrives omstændigheder, der er helt uden for denne medlemsstats kontrol.
- 64 På denne baggrund vil det ikke have nogen præventiv virkning i forhold til Irland at pålægge denne medlemsstat at betale et fast beløb, og den bør således ikke pålægges at betale et sådant beløb, forudsat at direktiv 2018/1972 er blevet gennemført på tidspunktet for retsmødet i nærværende sag.
- 65 Subsidiært skal Irland pålægges at betale et meget moderat fast beløb. Grundene til, at Irland ikke har gennemført direktiv 2018/1972, gør det nemlig muligt at fastslå, at denne medlemsstat har oplevet overkommelige vanskeligheder, som den på ingen måde kan tilregnes ansvaret for.

– *Domstolens bemærkninger*

- 66 For så vidt som det er godtgjort, således som det fremgår af nærværende doms præmis 42, at Irland ved udløbet af den frist, der var fastsat i den begrundede udtalelse, som forlænget af Kommissionen, ikke havde meddelt Kommissionen nogen gennemførelsesforanstaltninger til direktiv 2018/1972 som omhandlet i artikel 260, stk. 3, TEUF, er den således fastslåede overtrædelse omfattet af denne bestemmelses anvendelsesområde.
- 67 Kommissionen har nedlagt påstand om, at Irland tilpligtes at betale et fast beløb.
- 68 Det fremgår af Domstolens praksis, formålet med et påbud om betaling af et fast beløb i medfør af denne bestemmelse bl.a. hviler på en vurdering af de konsekvenser, som den pågældende medlemsstats manglende opfyldelse af sine forpligtelser har på private og offentlige interesser, navnlig når traktatbruddet har varet ved i en lang periode (jf. i denne retning dom af 25.2.2021, Kommissionen mod Spanien (Direktivet om personoplysninger – Det strafferetlige område), C-658/19, EU:C:2021:138, præmis 54 og den deri nævnte retspraksis).
- 69 Hvad angår muligheden for at pålægge et fast beløb i den foreliggende sag skal det bemærkes, at det tilkommer Domstolen i den enkelte sag og på grundlag af de konkrete omstændigheder, der er forelagt den, samt ud fra den grad af pression og prævention, den finder fornøden, at fastsætte egnede økonomiske sanktioner, bl.a. for at forebygge gentagelse af tilsvarende overtrædelser af EU-retten (dom af 25.2.2021, Kommissionen mod Spanien (Direktivet om personoplysninger – Det strafferetlige område), C-658/19, EU:C:2021:138, præmis 69 og den deri nævnte retspraksis).

- 70 I denne sag skal det fastslås, at på trods af den omstændighed, at Irland har samarbejdet med Kommissionens tjenestegrene under hele den administrative procedure, og at denne medlemsstat har holdt de sidstnævnte underrettet om de grunde, der hindrede den i at sikre gennemførelsen af direktiv 2018/1972 i irsk ret, udgør samtlige de retlige og faktiske omstændigheder i forbindelse med det fastslåede traktatbrud – nemlig den fuldstændige mangel på meddelelse af de nødvendige foranstaltninger til denne gennemførelse efter udløbet af fristen i den begrundede udtalelse og selv på tidspunktet for anlæggelsen af nærværende søgsmål – et tegn på, at den effektive imødegåelse af en fremtidig gentagelse af tilsvarende overtrædelser af EU-retten efter sin natur kræver, at der må vedtages en afskrækkende foranstaltning, såsom pålæggelse af pligt til betaling af et fast beløb (jf. analogt dom af 25.2.2021, Kommissionen mod Spanien (Direktivet om personoplysninger – Det strafferetlige område), C-658/19, EU:C:2021:138, præmis 70 og den deri nævnte retspraksis).
- 71 Denne vurdering drages ikke i tvivl af den argumentation, der er anført i nærværende doms præmis 62.
- 72 De angivelige vanskeligheder i tilknytning til afsigelsen af Zalewski-dommen er nemlig ikke relevante, eftersom praksis eller forhold i en medlemsstats interne retsorden ikke kan begrunde den manglende overholdelse af forpligtelser og frister, der er fastsat i EU-direktiver, og derfor heller ikke kan begrunde en forsinket eller ufuldstændig gennemførelse af disse direktiver, således som det er anført i nærværende doms præmis 41.
- 73 Med hensyn til virkningerne af covid-19-pandemien, som brød ud i begyndelsen af 2020, er det tilstrækkeligt at bemærke, at det tilkom EU-lovgiver at forlænge fristen for gennemførelse af direktiv 2018/1972, såfremt denne lovgiver mente, at virkningerne af denne pandemi, som påvirkede hele EU's område, var af et sådant omfang, at de hindrede medlemsstaterne i at efterkomme deres forpligtelser i medfør af dette direktiv.
- 74 Henset til ovenstående betragtninger er det hensigtsmæssigt at pålægge Irland at betale et fast beløb.
- 75 Hvad angår beregningen af det faste beløb skal det bemærkes, at det tilkommer Domstolen under udøvelse af sin skønsmagt på området, som er afgrænset af Kommissionens forslag, at fastsætte størrelsen af det faste beløb, som en medlemsstat kan pålægges at betale i medfør af artikel 260, stk. 3, TEUF, således at det dels er tilpasset efter omstændighederne, dels er afpasset i forhold til den begærede overtrædelse. De i denne henseende relevante faktorer omfatter elementer såsom det konstaterede traktatbruds grovhed, dets varighed og den pågældende medlemsstats betalingssevne (dom af 25.2.2021, Kommissionen mod Spanien (Direktivet om personoplysninger – Det strafferetlige område), C-658/19, EU:C:2021:138, præmis 73 og den deri nævnte retspraksis).
- 76 Hvad angår overtrædelsens grovhed skal det bemærkes, at forpligtelsen til at vedtage nationale foranstaltninger for at sikre en fuldstændig gennemførelse af et direktiv og forpligtelsen til at meddele Kommissionen disse foranstaltninger udgør væsentlige forpligtelser for medlemsstaterne med henblik på at sikre EU-rettens fulde virkning, og at en tilsidesættelse af disse forpligtelser derfor skal anses for at have en klar grov karakter (dom af 25.2.2021, Kommissionen mod Spanien (Direktivet om personoplysninger – Det strafferetlige område), C-658/19, EU:C:2021:138, præmis 64 og den deri nævnte retspraksis).

- 77 I den foreliggende sag skal det, således som det fremgår af nærværende doms præmis 42, fastslås, at Irland ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse, som forlænget af Kommissionen, dvs. den 23. februar 2022, havde tilsidesat de forpligtelser til gennemførelse, som påhvilede denne medlemsstat i medfør af direktiv 2018/1972, således at EU-rettens fulde virkning ikke var blevet sikret. Traktatbruddets grovhed styrkes yderligere af den omstændighed, at Irland på denne sidstnævnte dato endnu ikke havde meddelt nogen foranstaltning til gennemførelse af dette direktiv.
- 78 Som Kommissionen har fremhævet, er direktiv 2018/1972 desuden den væsentligste retsakt på området for elektronisk kommunikation.
- 79 Det følger indledningsvis af artikel 1, stk. 1, i direktiv 2018/1972, at dette direktiv »fastlægger harmoniserede rammer for regulering af elektroniske kommunikationsnet, elektroniske kommunikationstjenester, tilhørende faciliteter og tilknyttede tjenester samt visse aspekter af terminaludstyr. Det fastsætter de nationale tilsynsmyndigheders og, hvor det er relevant, andre kompetente myndigheders opgaver og opstiller en række procedurer, der skal sikre, at rammebestemmelserne anvendes ensartet i hele Unionen«.
- 80 Desuden følger det af dette direktivs artikel 1, stk. 2, at målene med direktivet er at skabe et indre marked for elektroniske kommunikationsnet og tjenester med henblik på at sikre udrulning og ibrugtagning af net med meget høj kapacitet og skabe holdbar konkurrence, interoperabilitet mellem elektroniske kommunikationstjenester, tilgængelighed, sikkerhed i net og tjenester og fordele for slutbrugerne, samt gennem effektiv konkurrence og valgmuligheder sikre, at der udbydes offentligt tilgængelige tjenester af høj kvalitet og til en overkommelig pris i hele Unionen, at tage højde for de tilfælde, hvor behovene hos slutbrugerne, herunder brugere med handicap for at få adgang til tjenesterne på lige fod med andre, ikke opfyldes tilfredsstillende af markedet, og at fastsætte de nødvendige rettigheder for slutbrugerne.
- 81 Endelig indfører dette direktiv, således som det fremgår af anden og tredje betragtning hertil, ændringer til de lovgivningsmæssige rammer, der var gældende før vedtagelsen heraf, for at tage hensyn til den teknologiske udvikling og markedsudviklingen.
- 82 Det skal bemærkes, således som Kommissionen med føje har gjort gældende, at Irlands manglende gennemførelse af direktiv 2018/1972 for det første skader reguleringspraksis i hele EU hvad angår styringen af det elektroniske kommunikationssystem, godkendelserne vedrørende frekvensbåndet og reglerne for adgang til markedet. Virksomhederne nyder følgelig hverken godt af mere sammenhængende og forudsigelige procedurer for indrømmelse eller fornyelse af brugsrettigheder til det eksisterende frekvensbånd eller af den reguleringsmæssige forudsigelighed som følge af, at licenserne til brug af frekvensbåndet gælder i mindst 20 år. Sådanne mangler har en umiddelbar indvirkning på tilgængeligheden og etableringen af net med meget høj kapacitet i EU. For det andet kan forbrugerne ikke nyde en række mærkbare fordele, som nævnte direktiv giver dem, såsom løsninger vedrørende adgangen til levering af økonomisk overkommelige kommunikationstjenester, kravet om at give dem klare oplysninger i kontrakterne, forpligtelsen til at anvende gennemsigtige priser, forenklingen af at skifte netleverandør for at fremme økonomisk mere overkommelige detailpriser og forpligtelsen for operatørerne til at tilbyde handicappede slutbrugere adgang på lige fod til kommunikationstjenesterne.

- 83 Når dette er sagt, skal der som led i vurderingen af overtrædelsens grovhed med henblik på fastsættelsen af tvangsbøden tages hensyn til, at Irland under proceduren har meddelt Kommissionen gennemførelsesforanstaltningerne til alle andre bestemmelser i direktiv 2018/1972.
- 84 Hvad dernæst angår overtrædelsens varighed skal det bemærkes, at denne principielt skal vurderes under hensyn til det tidspunkt, hvor Domstolen har vurderet de faktiske omstændigheder, og at denne vurdering af de faktiske omstændigheder skal anses for at være sket ved afslutningen af retsforhandlingerne (jf. i denne retning dom af 25.2.2021, Kommissionen mod Spanien (Direktivet om personoplysninger – Det strafferetlige område), C-658/19, EU:C:2021:138, præmis 66 og 79 og den deri nævnte retspraksis).
- 85 Hvad angår starten på den periode, som skal tages i betragtning med henblik på at fastsætte størrelsen af det faste beløb, der skal pålægges i henhold til artikel 260, stk. 3, TEUF, har Domstolen fastslået, at i modsætning til den daglige tvangsbøde er det tidspunkt, som skal lægges til grund ved vurderingen af varigheden af det pågældende traktatbrud, ikke udløbet af den i den begrundede udtalelse fastsatte frist, men det tidspunkt, hvor den i det pågældende direktiv fastsatte frist for gennemførelse udløber (jf. i denne retning domme af 16.7.2020, Kommissionen mod Rumænien (Bekæmpelse af hvidvask af penge), C-549/18, EU:C:2020:563, præmis 79, og Kommissionen mod Irland (Bekæmpelse af hvidvask af penge), C-550/18, EU:C:2020:564, præmis 90).
- 86 I den foreliggende sag er det ikke med føje bestridt, at Irland ved udløbet af den frist for gennemførelse, der var fastsat i artikel 124 i direktiv 2018/1972, dvs. den 21. december 2020, ikke havde vedtaget de nødvendige love, retsforskrifter og administrative bestemmelser for at sikre gennemførelsen af dette direktiv og derfor heller ikke havde meddelt Kommissionen disse.
- 87 I bemærkningerne af 12. februar 2024 til Kommissionens tilpasning af påstandene, har Irland ikke bestridt, at gennemførelsen af direktiv 2018/1972 i irsk ret kan anses for at være blevet afsluttet den 1. december 2023.
- 88 Det følger heraf, at det i nærværende doms præmis 42 fastslåede traktatbrud varede i perioden fra den 22. december 2020 til den 30. november 2023, dvs. 1073 dage, hvilket er en meget lang varighed.
- 89 Når dette er sagt, skal der tages hensyn til, at denne varighed delvist kunne skyldes udsædvanlige omstændigheder i forbindelse med covid-19-pandemien. Irland har nemlig gjort gældende, uden at dette bestrides, at disse omstændigheder, som var uforudsigelige og uafhængige af denne medlemsstats hensigter, forsinkede den nødvendige lovgivningsproces for gennemførelsen af direktiv 2018/1972 og følgelig forlængede den periode, hvor dette traktatbrud varede ved.
- 90 Hvad angår den pågældende medlemsstats betalingsevne fremgår det af Domstolens praksis, at der skal tages hensyn til denne medlemsstats BNP, således som det forelå på tidspunktet for Domstolens undersøgelse af de faktiske omstændigheder (jf. i denne retning domme af 16.7.2020, Kommissionen mod Rumænien (Bekæmpelse af hvidvask af penge), C-549/18, EU:C:2020:563, præmis 85, og Kommissionen mod Irland (Bekæmpelse af hvidvask af penge), C-550/18, EU:C:2020:564, præmis 97).

- 91 I stævningen har Kommissionen foreslået, at der foruden Irlands BNP tages hensyn til dennes institutionelle vægt i Unionen, som er udtrykt ved det antal medlemmer, som denne medlemsstat råder over i Europa-Parlamentet. Kommissionen er ligeledes af den opfattelse, at der skal anvendes en justeringsfaktor på 4,5 med henblik på at sikre, at de sanktioner, som den har nedlagt påstand om, at nævnte medlemsstat pålægges, er forholdsmæssige og afskrækkende.
- 92 Domstolen har for nylig imidlertid klart præciseret, at hensynet til den pågældende medlemsstats institutionelle vægt ikke forekommer absolut nødvendigt for at sikre tilstrækkelig afskrækkelse og foranledige denne medlemsstat til at ændre sin aktuelle eller fremtidige adfærd, samt at Kommissionen ikke har godtgjort de objektive kriterier, på grundlag af hvilke den har fastsat justeringsfaktoren til 4,5 (jf. i denne retning dom af 20.1.2022, Kommissionen mod Grækenland (Tilbagesøgning af statsstøtte – Ferronickel), C-51/20, EU:C:2022:36, præmis 115 og 117).
- 93 Henset til omstændighederne i den foreliggende sag samt i lyset af den skønsbeføjelse, som Domstolen er indrømmet i henhold til artikel 260, stk. 3, TEUF, hvorefter Domstolen for så vidt angår det faste beløb, som den pålægger betaling af, ikke må overskride det af Kommissionen anførte beløb, følger det således heraf, at det skal fastslås, at den effektive forebyggelse af en fremtidig gentagelse af overtrædelser, der svarer til den, der følger af overtrædelser af artikel 124 i direktiv 2018/1972, og som berører EU-rettens fulde virkning, efter sin natur kræver, at der skal pålægges betaling af et fast beløb, som fastsættes til 4 500 000 EUR.
- 94 Irland bør følgelig tilpligtes at betale Kommissionen et fast beløb på 4 500 000 EUR.

Sagsomkostninger

- 95 I henhold til artikel 138, stk. 1, i Domstolens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom. I medfør af procesreglementets artikel 141, stk. 1, pålægges det den part, som hæver sagen, at betale sagsomkostningerne, såfremt modparten i sine bemærkninger vedrørende ophævelsen af sagen har nedlagt påstand herom. I procesreglementets artikel 141, stk. 2, foreskrives det imidlertid, at det efter anmodning fra den hævende part kan bestemmes, at modparten skal betale sagsomkostningerne, hvis dette findes begrundet som følge af denne parts forhold. Endelig følger det af procesreglementets artikel 141, stk. 4, at såfremt der ikke er nedlagt påstand om sagsomkostningerne, bærer hver part sine egne omkostninger.
- 96 Selv om Kommissionen har nedlagt påstand om, at Irland dømmes, og selv om dette traktatbrud er blevet fastslået, har denne institution i det foreliggende tilfælde delvist hævet sagen uden at anmode om, at denne medlemsstat betaler sagsomkostningerne vedrørende dette søgsmål. I sine bemærkninger til Kommissionens hævelse af sagen har nævnte medlemsstat i øvrigt anmodet om, at denne institution tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- 97 Når dette er sagt, skal det bemærkes, at Kommissionens hævelse af sagen skyldes Irlands forhold, idet denne medlemsstat først vedtog og meddelte Kommissionen foranstaltningerne til fuldstændig gennemførelse af direktiv 2018/1972 efter anlæggelsen af nærværende søgsmål, og at det er som følge af disse forhold, at denne institutions påstand om, at nævnte medlemsstat tilpligtes at betale en tvangsboøde, er blevet uden genstand, og at Kommissionen har frafaldet denne påstand.

- 98 På denne baggrund, og eftersom det ikke er relevant at sondre mellem sagsomkostningerne vedrørende det i nærværende doms præmis 32 fastslåede traktatbrud og sagsomkostningerne vedrørende Kommissionens delvise hævelse af sagen, besluttet det, at Irland bærer sine egne omkostninger og betaler de af Kommissionen afholdte omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Niende Afdeling):

- 1) **Irland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 124, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation, idet denne medlemsstat ved udløbet af den frist, der var fastsat i den begrundede udtalelse, som forlænget af Europa-Kommissionen, ikke havde vedtaget de love, retsfor skrifter og administrative bestemmelser, der var nødvendige for at efterkomme dette direktiv, og dermed heller ikke havde meddelt Kommissionen disse bestemmelser.**
- 2) **Irland betaler Kommissionen et fast beløb på 4 500 000 EUR.**
- 3) **Irland bærer sine egne omkostninger og betaler de af Kommissionen afholdte omkostninger.**

Underskrifter